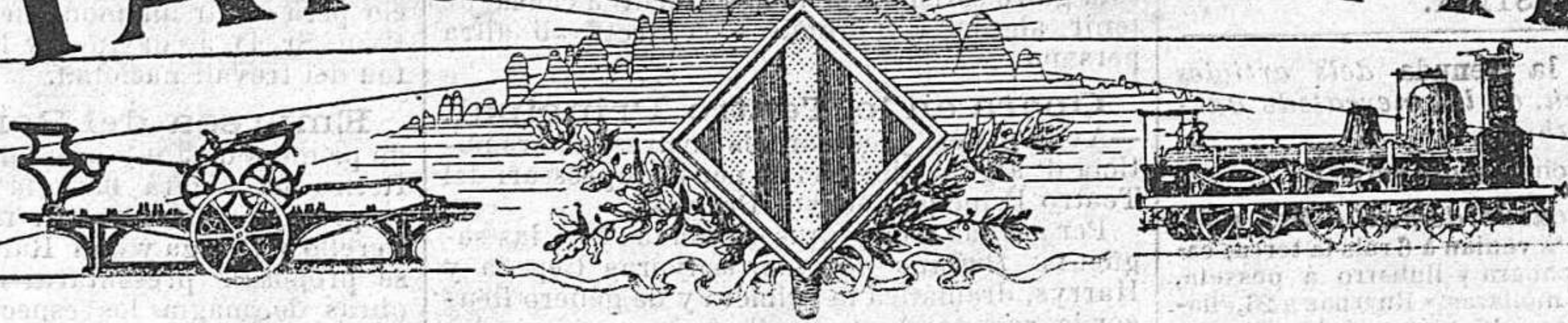

DIARI CATALA

POLITICH Y LITERARI

REDACTAT EN LAS QUATRE PROVINCIAS DE CATALUNYA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.

EN BARCELONA, Carrer de Fernando, 32, 1.er
 EN GIRONA, Llibreria de Dorca, Plassa de la Constitució, n.º 9.
 EN LLEIDA, Plassa Constitució, 21, ent.º
 EN TARRAGONA, Rambla Sant Joan, n.º 58.
 SUCURSAL EN GRACIA, Devant del Teatre, diposit de màquines de cusir.

Dijous 1er de Abril de 1881

SANTS DEL DIA.
 Sta. Teodora y S. Venanci mrs.
 QUARANTA HORAS.
 EN BARCELONA: Iglesia del Palau.—EN GIRONA: Iglesia de Sant Lluch.—EN LLEIDA: Iglesia de Santa Clara.—EN TARRAGONA:

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

EN BARCELONA, un mes. 5 rals.
 EN GIRONA, LLEIDA Y TARRAGONA, un mes. 6
 DEMÉS PUNTS D' ESPANYA, un trimestre. 20
 ESTRANGER (unió postal), id. 40

Espectacles.

PUBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—Avuy divendres no hi haurà funció.—Demà se verificarà lo Benefici del director de la Companyia ab una escullida funció.

GRAN TEATRO DE LICEO.—Societat de Concerts de Barcelona.—Avuy divendres 8.º Concert instrumental baix la direcció del Caballer Doctor F. de Hiller.—Entrada general 6 rs. Quint pis 4 rs.—A un quart de nou.

TEATRO DEL CIRCO.—Avuy, *Las campanas de Carrion y ¡Dorm!*
 Demà, benefici de la senyora Peset, ab *El toque de ánimas* y acte terçe de *Campanone*.

TEATRO ROMEA.—Societat Cervantes.—Avuy divendres.—Lo drama en 3 actes *En el seno de la muerte* y la pessa *Las quatro esquinas*.

Entrada a localitats 3 rs. Id. al 2.º pis 2 rs.—A las 8. Lo diumenge per la tarde se posará en escena la comedia catalana en 3 actes *Lo dir de la gent* y la parodia *Lo Xiu... Xiu...*

Se despatxa en Contaduría.
 Lo diuñs próxim, benefici de donya Rosalia Soler. La comedia catalana en 3 actes *La dita y la pessa Cel Rogent*.

Se despatxa en Contaduría.
 BON RETIRO.—Lo diumenge tarde y nit, se representará *El capitan Gulliver*.

TARRAGONA.—TEATRO PRINCIPAL.—Companyia de Sarsuela.—Funció per demà dissapte 2.ª série.—8.ª d' abono.—A benefici del primer tenor don Francisco Miró 1.º *El Relámpago*, sarsuela en 3 actes. 2.º Romansa de tenor de *La Conquista de Madrid*. 3.º y últim *Las Campanetas* pessa catalana en acte.
 A las 8 en punt.—Entrada 2 rs.

Reclams.

FOTOGRAFIAS DE PUIGCERCÓS,

tretas directament sobre 'l terreno per lo fotografo de Lleyda senyor Manetes.

Las de placa se venan al preu de duas pesetas y mitxa, en la libreria de Teixidó y Parera. 6, Pi, 6.

Lo producte net, se destina a la suscripció a benefici de Puigcercós.

TARJETAS pera direccions y anunis de 6 a 12 rs. 100. Milers de cromos novetat pera invitacions y programas. Esquelas funerarias. Paper y sobres impresos casi de franch. Plassa Sant Miquel, 3.

VENÉREO Sa curació es prompta, radical y segura, sens mercuri copaiva, ni altrás preparacions perjudicials, per medi del **XAROP ANTI-VENÉREO DEL DR. CASASA**.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; lo venéreo, en fi, en totas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Xarop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa **GRAN FARMACIA** plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

LA EMPERATRIZ
 3 Escudellers Blancs 3

IMPORTANT.
LLEY DE ENJUICIAMENT CIVIL de 3 de febrer de 1881, que regeix desde 1.º de Abril de 1881, ampliada, anotada y precedida d' una breu ressenya de las principals accions civils per D. M. N. Navarro Amandi, Son preu 16 rs.
 Se trovan exemplars en l' establiment de D. Josep Solé, Rambla de Sant Joan, 58, TARRAGONA.

HERPES sarna, escrófulas, y demás humors, aixis interns com externs. No descuydar que 'l Rop anti-herpetich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que donguin senyal d' haber existit.—Vegis lo prospecte.—Unich depòsit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

50 **TAPINERIA** 50
LA LUCIA
 FABRICA DE COTILLAS.

ANTIGA TINTORERIA DEL CENTRO

Llibreteria, 13, y sucursal Escudellers, 56.

Se tenyeix y renta la roba de caballer ab tota perfecció. Especialitat en tenyir tota classe de sederias.

Llibreteria, 13, y Escudellers, 56.

DON ARTURO VINARDELL ROIG,

agent de negocis y sub-director en aquesta provincia (Girona) de la gran companyia nacional de segurs contra incendis **LA UNION Y EL FENIX ESPAÑOL**, ha trasladat son despatx al carrer de Santa Clara, 2, principal, devant de las Pescaterias.—GIRONA.

RELOTJERIA Y JOYERIA DE J. MARTÍ,

FERNANDO VII, NÚMERO, 2.

Casa fundada pera la venda de rellotjes en 1847.

Rellotjes d' or, plata y Nikel a preus de fabrica, garantits de 1 a 5 anys.

Complet assortit en objectes d' or y plata propis pera regalos. Preus baratissims. Fernando VII, n.º 2. (Frente la confiteria de Llibre.)

BALADAS

PERE DE PALOL.

Forma un elegant volúm en octau edició elzeveriana, se ven al preu d' una peseta.

PUNTS DE VENDA.

BARCELONA:
 Eudalt Puig, Llibreter.
 Plassa nova.

GIRONA:
 Elibrerias de Dorca y Franquet.

VENDA. Gran Posada pera vendre, darà rahó.—Jaume Giralt número 40, Taberna.

Secció d' economia DOMESTICA.

PREUS corrents a la menuda dels articles de consum domèstic, en los mercats de Barcelona en lo dia d' ahir.

Carns, despulles y tocino, sense variació.

Pescaterias.—Mercat del dematí.—Mercat assortit de llagostins que 's venian a 6 rals la tersa, calamarsos y pagell a 5, congria y llubarro a pesseta, llus de 24 a 30 quartos, mollaras y lluernas a 26, llagosta a 24, mollis a 20, rap a 16, barats a 14, boga y saitó a 12, tunyina a 20, sardina de 8 a 10 y pops a 6,

Secció de Noticias

BARCELONA 1 de Abril.

Traslació de l' Escola d' Ingeniers industrials.—Res hem volgut dir fins are de la traslació a Madrid de l'Escola d' Ingeniers industrials, projectada pe 'l govern. La considerem un verdader insult tirat a la cara de Catalunya, y hem volgut no ser los primers en manifestar la nostra indicació, a fi de que no se 'ns cregués apassionats.

Are, tots ó quasi tots los nostres colegas han tractat ja la qüestió, y per mes senyas ho han fet de la manera que debia ferse. Nos en felicitem com a catalanistas.

La llástima es que la major part d' ells esperan lo remey de midas inofensivas. Tots convenen en que, lo cos está gangrenat, y temen en la aplicació del cauteri. Si 'ns en anem ab paliatius, ab molts treballs y penas lograrem avuy deturar la amenssa que se 'ns fa, pero tot seguit ne vindrá un' altra.

Catalunya fa molts anys que ve subjectada al cástich mitològich de Sisifó, nosaltres volem que d' una vegada arribi a pujar la pedra al cim de la montanya.

De totas maneres nos felicitem del progrés que va fent la idea catalanista, y con lo *Diario de Barcelona* anunciem als enemichs de la nostra prosperitat y del nostre repós que, si a forsa d' injusticias s' ha fet alguna vegada de Catalunya un poble de soldats, no esperin en cap cas convertirnos en un poble de mendicants.

Animació entre 'ls federalists.—En lo Centro Democràtic històric hi regna, desde 'l diumenge, desusada animació ab motiu de las eleccions de Comité democràtic federal que s' han de verificar passat demà diumenge.

La idea d' exigir la presentació d' una cédula electoral, que 's facilitá en l' expressat centro, als federalistas que vulgan pendre part en la elecció, ha sigut molt ben rebuda, pe 'l carácter de serietat y de formalitat que necessariament donará al acte y perque tallará d' arrel los abusos escandalosos y fins repugnants que s' habian observat en anteriors y análogas votacions.

L' exemple donat pe 'ls federalistas de Barcelona hauria de ser imitat per totas las collectivitats y per tots los partits lliberals.

¡Parsimonia, parsimonia!—Se 'ns ha assegurat que la Comissió de Consums ha lograt que la recaudació diaria que avans era insignificant, aumentés d' una manera respectable.

Nosaltres encarreguem a la Comissió de Consums que s' hi pensi bé ab lo de publicar diariament lo resultat de la recaudació. Y dihém aixó perque si 'l govern arriba a olorar que la recaudació aumenta.... ¡ay pobre Barcelona! ja cal que 's prepari a enviarho tot a la gent de Madrid.

Lo cas fora administrar honradament y no parlar gaire del assumpto. Recordemnos de que la mel es un gran alicient per las moscas.

Lo comandant de municipals.

—Ha sigut declarat cessant del empleo de comandant de municipals lo senyor Banqué, habentse nombrat pera substituhirlo a don Miquel Bassas.

Segons hem sentit a dir, sembla que 'l primer arcalde don Francisco de P. Rius y Tauler no está gaire satisfet del nomenament a causa de tenir alguns compromisos contrets ab altra persona.

Opera en lo Teatro Principal.

—Avuy podém ja donar als nostres lectors noticia d' alguns ajustos fets per l' empresari del Teatro Principal, senyor Brugada.

Per are las escripturas ultimadas son las següents: *Primas donnas*: senyoras Cepeda y Harrys, dramática la primera y de género lleuger la segona. A n' aquella ja la coneixen los filarmònichs barcelonins; la segona ha cantat fa poch ab gran éxit en lo Teatro Real de Madrid. Tenors: senyor Corsi y altre en ajust, que probablement será 'l senyor Stagno. Respecte al senyor Gayarre no hi ha res últim encara. Barítors: senyor Tó y altre en ajust. Baixos: senyor Uetam y altre en ajust.

La Direcció correrá a cárrech, com tenim dit, del mestre Goula.

Los coros serán nutrits, formant part d' ells molts coristas del Teatro Real de Madrid.

Entre las óperas que 's cantarán, podém citar: *Roberto el Diavolo*, *Gli Ugonotti*, *Lucia* y *Aida*.

La Favorita.—La primera representació de l' ópera *La Favorita* signé una verdadera decepció, aixis pe 'ls artistas que la cantaren, com pe 'l públich. La senyora Urban, que tan aplaudida habia sigut en altras temporadas ab lo tenor Naudin, y 'l senyor Abrugnedo que tants aplausos s' habia conquistat ab la senyora Fricci en lo teatro Principal, evidenciaren avans d' ahir, que 'l temps no passa en va. Tant l' una com l' altre han perdut casi per complet sas facultats.

Lo senyor Giraloni, també en decadencia, no pogué donar a son *partito* tot lo reals que hauria sigut de desitjar; mes ab tot, fou qui sortí mes ben lliurat de la funció, especialment en l' andante del segon acte.

Al terminar lo tercer acte va ocorre un incident. La senyora Urban caigué desmayada, mes lo públich pogué sortir prompte d' ansietat al véurela apareixe en las taulas a recullir los aplausos que se li dedicaban.

Ferro-carril de Valls.—Ahi se verificá la junta general de accionistas de aquest ferro-carril. Després de donar un vot de gracias a la Junta y a son director se aprobaren lo balans y actes realitzats per dita Junta durant 'l exercici anterior, aixis com la memoria que llegí lo notari senyor Pujol. Lo director gerent senyor Gumá participá a la Junta general que se habian adquirit los terrenos del moll de Sant Bertran, que perteneixian al comte de Mendoza Cortina, que se habian col·locat totas las accions que faltaban emiti ab una prima de 411,400 pessetas, lo qual senti dita Junta ab gran satisfacció, pujant l' entusiasme de punt quan lo senyor Gumá los digué que segurament avans d' un any convocaría a una junta general extraordinaria per donar compte de un succés y demanar la aprobació de un acte de gran y profitosa trascendencia per la companyia.

Remey de gelosia.—S' ha publicat elegantment impresa en Tarrassa la comedia que ab lo títol precedent s' estrená ab extraordinari aplauso en lo teatro Principal d' aquella ciutat la nit del 12 de Desembre de 1880, la qual es original del conegut jove poeta don Ramon Coll Gorina. Se ven al preu de quatre rals en las llibrerias de Puig, Teixidó y Parera, viuda Mayol y altras prinicipals.

Un petit triunfo.—Las reclamacions dels catalanistas han sigut al fi atesas per la comissió organísadora del certamen en honor a Calderon obert per la Universitat de Barcelona. Segons nota oficial que ahir vam rebre se 'ns diu que accedeix gustosa a que sigan admesas las composicions catalanas al costat de las castellanias.

Aixó si, la comissió en la curta nota a que

'ns referim, fa deu mil equilibris, puig que titula 'l catalá idioma y dialecte ab duas solas ratllas de distancia. Los ho passem per lo difícil qu' es cantar una palinodia a secas.

Bon exit.—Per noticias arrivadas de Monistrol de Montserrat sabem que han pres part més de noucentas personas en la suscripció pera erigir un monument a la memoria del Exm. Sr. D. Joan Güell y Ferrer, defensor que fou del treball nacional.

Empresa del Bon Retiro.—Desde primers de Juny próxim lo teatro del Bon Retiro funcionarà baix la direcció de la nova empresa constituída per los senyors don Joan Perelló y Ortega y don Rafel Ribas, los quals se proposan presentarii ademés de algunas obras de màgia los espectacles coreogràfichs que tanta acceptació tenen en aquell teatro.

Segons tenim entés es probable que 's contracti a la primera bailarina la simpática senyoreta donya Gilda Canetta, y altra de nombardia. Los balls serán dirigits per don Angel Estrella.

Oferta.—Lo metje de la Tenencia d' Arcaldia de Hostafranchs don Estanislau Bosch, en vista del déficit en que 's trova l' Erari Municipal, ha renunciat expontáneament son sou anyal de 1250 pessetas mentres durin tals criticas circunstancias, oferirse a desempenyar son cárrech ab lo mateix zel que 'l caracteriza.

Certamen literari.—La societat de ball *Antigua de Pasqua*, ha acordat celebrar un certamen literari que tindrà lloch en la tarde del dia 5 de juny próxim, dia de Pasqua de Pentecostés.

Celebrém que las associacions d' aquesta classe, sense distreures del seu objecte especial, se dediquin al cultiu de las lletras obrint concursos com aquest projectat per l' *Antigua de Pasqua*, y que no duptem que 's veura afavorit pe 'ls principals escriptors de Catalunya.

Espectacle nou.—Los vehins del carrer de Girona tenen tots los diumenges un espectacle nou, per qual motiu están d' enhorabona.

En lo fons d' una escaleta hi ha un petit santuari ahont s' hi troban exposadas las reliquias de tots los Sants.

Cada diumenge al dematí un escolá toca *diana* ab una campaneta de mà, y acudeixen al siti aquell un quants vehins del carrer y alguns individuos de la Reparadora.

Al sortir de la visita, hi ha en l' escaleta un reverent que despedeix als visitants y... fins al diumenge vinent.

La despedida que fa 'l reverent es lo que mes crida l' atenció dels transeunts, que 's parau a mirar com tots y totas al sortir besan la mà al tal prebere, ceremonia que no deixa d' esser original.

El Mercantil Valenciano.—D' aquet diari traduhim las següents ratllas d' una obra deguda a un paisá y amich nostre. «Lo drama *La República francesa*, representat las últimas nits en lo teatro-café del carrer de Rusafa, ha satisfet al públich que habitualment assisteix al mateix. Res tenim de dir respecte al mèrit literari d' una obra que recordem ja digueren los periòdichs catalans habia sigut escrita ab molta precipitació. Lo argument es bastant conegut; es «la Marsellesa» drama. Las situacions dramáticas están ben preparadas y combinadas, logrant interesar a los espectadores que la celebran ab atronadoras salvas d' aplausos. Per altra part l' obra ha sigut posada ab tot lo degut aparató é interpretada ab bon acert contribuhint aixó al éxit extraordinari que ha obtingut.»

Solicitud.—Don Fernando Ventura ha solicitat del Ajuntament, permis pera instalar un motor a gas de la forsa de tres caballs en l' interior d' un solar ab fatxada al carrer de Montaner, comprés en la mansana formada per dit carrer y 'ls de Ronda de Sant Antoni, Casanovas y Sepúlveda.

Los que 's creguin perjudicats, poden presentar sas reclamacions en lo negociat quart de la Secretaria Municipal desde avuy a catorse dias.

Centro recreatiu familiar.—La direcció d'aquest centre, instal·lat en lo carrer de Vertrallans número 2, ha disposat la celebració de balls particulars de societat en los salons del Casino Universal durant las nits dels diumenjes y dias festius. Lo dia de Pasqua se'n celebrarà un d'extraordinari sortejantse varios regalos entre 'ls concurrents, los quals també seran obsequiats ab elegants cromos.

Aussiliats.—En la casa de Socorros del districte quart foren aussiliats ahir: un noy de tres anys que tenia l'espatlla fracturada a causa d'una caiguda y una jove sirventa ferida contusa per lo canó d'una estufa que li caigué sobre.

Atropell.—En la plassa de Santa Agna, sigué ahir atropellada per un cotxo una jove de uns vint anys, rebent varias contusions al cap y al clatell. Sigué curada en la farmacia del senyor Gomez situada en lo carrer Condal.

Mort repentina.—A conseqüència d'una hemorragia morí ahir un home en lo carrer de Valldoncella.

Crònica criminal.—Tres subjectes intentaban entrar ahir en un pis del carrer de la Cadena, a qual efecte fracturaren la porta, quant foren sorpresos en sa honrosa ocupació y posats a bon recaudo. Se 'ls hi trovaren dos punyals, dos rossinyols y alguns mocadors de seda.

Corporacions.—Associació Catalana d'excursions científicas.—Avuy divendres a dos quarils de nou del vespre don Joseph Ricart y Giralt, donarà una conferencia sobre 'l tema: *Diferentas classes d'observatoris metereològics*.

Publicacions.—Ha vist la llum pública, lo número vint y set de *La Il·lustració Catalana*, la qual conta ademés dels grabats que consisteixan en una vista del poble de *Santa Maria del Estany*, extret d'una fotografia, una alegoria de la *Primavera* y una vista del desgraciat poble de Puigcerçós, un text redactat per los senyors don Ramon E. Bassegoda, don Francesch de Boter, don Joan Planas y Feliu, don Valentí Almirall, senyor Ribot y donya Maria de Bell-lloch.

Noticias de Gracia.—La vetllada literaria-musical que la societat *L'Escut Català* dedica al *Foment Graciense* tindrà lloch lo dijous proxim. En ella hi pendran part escriptors de aquesta Capital molt coneguts del públic.

Oportunament se publicarà lo corresponent programa.

GIRONA 1 de Abril.

Súplica.—Als nostres estimats colegas de la capital y provincia, que tenen cambi establert ab nostre DIARI, y als nous periòdics que en la provincia hajan de publicarse y vulgan honrarnos ab sa visita, 'ls supliquem se servescan endressar sos respectius números a la Redacció del DIARI en aquesta ciutat, situada—com ja diguerem dias enrera—en la llibreria de don Vicens Dorca, plassa de la Constitució.

La professó fa son curs.—Las escombras administrativas—permétissens la figura—van fent sa feyna en aquesta provincia. Una nova victima ha caigut baix la tallanta espasa de las exigencias *moradillescas*. Aquest desgraciat—perque es segur que 'l cop no li haurà fet gens de gracia—se diu Vermond Surroca y era oficial ab 10,000 rals en l'Administració Económica. La vritat siga dita, y no tractem de fer extorsió al senyor Surroca, qual cessantia deplorém com deplorém los contractemps de tot pare de familia: la victima no perteneix pas al partit constitucional.

Hem fet aquesta aclaració porque, com lo governador ex-independent senyor Moradillo ha introhuit la moda de perseguir a sos mateixos correligionaris, podria creure 's que

també 's contaba en aquest número al senyor Surroca, no obstant de no ser constitucional.

Comité democràtic federalista.—Lo Comité democràtic federalista de la industriosa vila de Sant Feliu de Guixols, adherit en totas las parts a la carta-manifest que dirigi don Francisce Pi y Margall als autonomistas de Valencia, ha quedat constituït en la següent forma:

President, don Ramon Salvat.—Vice-president, don Agustí Figueras.—Tresorer, don Joseph Irla.—Vocals, don Ramon Cruz.—Don Antoni Cruz.—Don Salví Pujol.—Don Oriol Blanch.—Don Benet Planellas.—Secretaris, don Genís Vidal.—Don Joan Aurich.

Diputació provincial.—Avuy a las tres de la tarde se reuneix en plé la Diputació de la provincia en sessió ordinaria. Se 'ns ha assegurat que 'l Sr. Moradillo—qual estat nerviós se va exacerbant cada dia a causa de las banderillas que per tots costats li clavan amichs y adversaris—ha resolt presidir la sessió, en la qual, segons noticias particulars que 'ns han donat a última hora, tracta de fer lo que s' en diu *un acte*, ja que alguns elements de la Diputació sembla que li han girat resoltament l'espatlla a pesar de figurar que milita en la mateix camp. Tindrém als nostres lectors al corrent de lo que succeheixi.

Dimissions.—S' espera que en la sessió de la Diputació provincial la presentaran los diputats de la Comissió permanent; a lo menos los senyors Ferrer, Gou, Bassols y Moner, que a pesar de las indirectas de que han sigut objecte y de figurar en lo partit moderat o conservador, s' han empenyat en fer *l'orni fins l'hora present*. També 's diu si la presentarà—sisquera per pudor polítich—lo Secretari de la Corporació, ex-conseller del governador Sr. Lagunilla, D. Anton Rigan. D'aquest últim s' en dubta un poch per la influencia que té ab lo nou governador a pesar de figurar en lo partit moderat.

Preparació electoral.—En Sant Feliu de Guixols regna desde alguns dias ensa molta agitació electoral, ab motiu de las próximas eleccions municipals, las que prometen ser molt renyidas, puig los amichs dels Consums y dels Escolapis treballan per sota má pera dividir als demócratas autonomistas. Lo Comité nomenat últimament a despit del maneig possibilista-constitucional, està formant una candidatura composta en sa essencia de personas honradas y aptas, las que de segur inspirarán la mes completa confiança als electors.

Lo senyor Sala, *testa-ferro* del Jutjat de la Bisbal intenta presentarse com a candidat sagastí en las eleccions de diputats a Còrts.

LLEYDA 1 de Abril.

Salutació.—La Redacció del DIARI CATALA en Lleyda, agraheix lo saludo que la de Tarragona li envia, y aprofita aquesta ocasió per saludar a las de las tres provincias germanas, oferintlos la amistat de tots sos redactors.

Sessió en l'Ajuntament.—En la que celebrà 'l nostre Consistori lo dimecres últim, dia destinat en totas las setmanas a las sessions ordinarias, se donà compte de haber sigut nomenat primer Alcalde don Francisco Maria de Martorell, qui immediatament prengué possessió de son càrrech ocupant la presidència. Se llegiren lo pressupost adicional del any econòmic present que fou aprovat y 'l pressupost per l'any vinent que quedà sobre la taula per puguersen enterà detingudament los concejals fins la sessió próxima en que deu ser discutit y aprovat.

Entre altres acorts d'escaza importancia se procedí al nomenament d'Administrador de consums lo qual recaigué en favor de don Jaume Canut.

Plano de Puigcerçós.—L'intelligent jove don Joaquim Bordons nevot del nostre estimat amich Werhle, ha trassat dit plano

ab tal precisió y detalls dels desprendiments ocorreguts en aquell poble, que no duptem en calificarlo de obra perfecta, habent merescut a vista los plácems de quants hem tingut lo gust de contemplarlo.

Tenim entès que dita obra s' ha de enviar a la direcció de Obras públicas.

Cassera y desgracia.—Per fer desapareixe la gran cantitat de cunills que en lo terme de Gimenezs causan danys de consideració en los sembrats, va organisarse en aquesta ciutat una gran cassera. Al número de cassadors ja considerable que s' reuniren aquí s' hi agregaren molts altres dels pobles vehins, essent mes de cent segons se 'ns assegura, lo total dels reunits. Fou donchs donada una batuda general ahir mateix, pero a un dels cassadors se li dispará casualment la carrabina, ab tan mala sort per un pobre pagés que trobaba en aquell lloch, que caigué ferit mortalment aquest.

Altra desgracia.—Ahir al demati una dona amiga nostra que venia de Sarroca a aquesta ciutat a caball d'un ruch, en lo camí de Albarrech sofri una caiguda ab tan mala sort que aná a parar dins l'aecquia de Torres, la que venia plena d'aigua. Afortunadament per ella, se trobaren en la immediació uns treballadors que s' llansaren en son aussili y pogueren treurerla de l'aigua, salvantla de una mort segura.

Accident desgraciat.—De una casa del carrer de Caballers, se desprengué lo dimecres a la tarde una finestra que donà en lo cap de un noy de 8 a 9 anys d'edat, ocasionantli una ferida grave que li fou curada en l'Hospital.

Recomposicions.—Hem vist ab satisfacció que s' procedeix al arreglo del empedrat del carrer de la Palma, en lo que hi habia clots y desigualtats que 'l feyan intransitable.

Preus corrents del Mercat d'ahir.—A causa de las continuas plujas lo mercat fou molt petit escasejant bastant los blats y demés llegums.

Blat de primera, segona y tercera a 73, 63 y 58 rals la quartera.—Ordi a 22 id.—Panís a 34 id.—Fabas a 32 id.—Fabons de 31 a 34.—Monjetas de 84 a 86.

Deixém de ressenya los demés articles per no haber tingut variació los seus preus.

Noticias d'Andorra.—Los andorrans han dirigit una comunicació a la Cámara de Comers de Toulouse (Fransa), exposant los perjudicis que 'ls ocasiona 'l bloqueig y demanant son apoyo.

—Lo dia 29 va ser separat d'una plomada per lo governador militar de la Seu, lo cabo veterano de carrabiners, de punt en la Farga de Moles. Se suposa que va ser efecte d'una oficiositat de la policia francesa.

—Lo mateix dia va ser pres un pobre andorrà que s' dirigia a son país, y avuy es conduhit desde la Seu a Lleyda de parella en parella. L'infelis no te cap recurs, y per consegüent guardará bons recorts d'Espanya.

CERIMONA DE POSSESIÓ EN PINYANA.

Per costum antiquissima, cada cinch anys la ciutat de Lleyda renova ab gran cerimonia la possessió del canal del Noguera Ribagorsana que rega la part occidental de la seva horta. La corresponenta al present quinqueni acaba de tenir lloch en los dias 28 y 29 del pasat Mars.

A las 7 del demati del dia 28 va sortir de Lleyda la comitiva, formada per lamajoria dels regidors d'aquesta ciutat, junt ab la Junta de cequiante, acompanyantla com a convidats lo secretari y oficial primer del govern civil y varias otras personas. Don Joseph A. Nuet y don Joseph Alvareda van anarhi com a testimonis.

A dos quarils d'una de la tarde van arribar als limits de las provincias de Lleyda y Huesca, ahont se fa la primera cerimonia. Lo secretari del Ajuntament de Lleyda fa en llengua cata-

lana una protesta en la que diu: «que l' Ajuntament de Lleyda y Junta de cequia, en virtut de providencia del Real y Suprem Consell de Castella, se proposan entrar en lo regne d' Aragó, dirigintse via recta a la Casa de Lleyda, situada prop de la mina per ahont se pren l' aigua del Neguera Ribagorsana per l' abast de l' acequia major de la ciutat etc., etc.»

Durant la protesta del secretari, los regidors s' estan drets, ab las bandes posadas y tenint allí los macers d' uniforme ab las masses al coll, y avans de comensarla, lo trompeter ha donat los tochs corresponents al bando real.

Després d' una descàrrega d' armes de foc, que fan los municipals, guardas d' horta y cequiers, se posa la comitiva en marxa, acompanyada pe'ls mateixos dependents que van fent salva, y 's dirigeix a la presa de l' aigua que dista uns cinch quarts d' hora. Constituhit l' Ajuntament al davant de la boca de la mina, sona de nou lo clarí, y 'l sindich hi tira un feix d' herba adornat ab cintas, protestant de que aquell acte indica la possessió antiquíssima que la ciutat de Lleyda, y en son nom l' Ajuntament y Junta de la cequia, tenen de l' aigua y de las minas.

Després d' una segona descàrrega, s' arriba ab lo mateix acompanyament de salvas a la Casa, ahont la campana del' antiga capella está anunciant l' acte desde que s' ha entrat en lo terme.

En la Casa 's dina. Aquest any van pronunciar brindis l' arcalde accidental, don Joseph Maria Pinos, lo secretari del Govern civil, lo sindich, don Joseph Sol, lo vocal gaudi de la Junta de cequia, senyor Pereña, y lo senyor Hortet vocal pagés de la mateixa. Lo senyor Sol va cridar l' atenció de tothom ab son brindis dedicat a tractar l' importancia de l' agricultura y de l' industria.

Lo dia 29 va sortir la comitiva a las 10 del matí, y a dos quarts de una va arribar al punt denominat los Abeuradors, en lo terme de Alguaire. Allí, format l' Ajuntament, ab sos macers, la Junta y demás comitiva, sona altra vegada l' toch de pregó real, y 'l secretari dona tres gotes d' aigua al sindich, que aquest llenca en totas direccions, mentres que 'l mateix secretari declara en veu alta que aquell es un acte possessori de las minas, cequias, aigua y demás accessoris. En totas aquestas ceremonias se fa constar que no hi ha hagut protesta de cap mena.

Antigüament, al passar la comitiva, trobava al arcalde de Castellonroy al mitx del camí, ab la vara encrehuada, en actitud d' impedir lo pas, è immediatament que lo secretari donaba lectura a la Pracmática, lo dit arcalde entregaba la vara al sindich de Lleyda, lo qui la conservaba fins que s' habian acabat tots los actes oficials.

Aquest any, la comitiva va arribar de retorn a Lleyda lo dia 29, a dos quarts de set del vespre, donant per terminada la cerimonia al entrar en la Casa de la Ciutat.

Encara que sols sigui per curiositat, creyem que 'ls lectors veuran ab gust que haguem fet la ressenya d' aqueixa costum nascuda en temps molt diferents dels nostres, y que ab tanta fidelitat conserva la ciutat de Lleyda.

TARRAGONA 1 de Abril.

Molta pressa.—Los empleats de la casa gran d' aquesta ciutat treballan a mes y andá a fi de deixar llestos a la major brevetat los assumptes que hi ha pendeuts en sos respectius negociats.

¿Obeheix tanta pressa a 'ls rumors que varem indicar avans d' ahir de que a la majoria de nostre Ajuntament l' hi quedaban pochos dias de vida? Tot podria ser.

¿Ancara nó?...—Es estrany que se segueixi en peu lo tant cacarejat *forti de Toro*, espant de tots los propietaris y vehins de la Esplanada. Si es un cas que per tirar-lo a terra hi ha algun inconvenient metálich, podria demanar la nostra Corporació Municipal la supressió de la artilleria de aquesta plassa, que solsament serveix per fer salvas, y de aqueixa manera hi hauria menes gastos en la adquisi-

ció de dit fort y 's podria resoldrer mes fácilmente la qüestió.

Modificació.—Per mes que la *Correspondencia de España* fassi com qui ho ignora, la veritat es que l' actual ministeri, segons sabem per bona tinta, sufrirá modificació en sentit mes avansat ó radical: que será mes avansat no hi ha dupte, sí, com se creu, entran a formar-ne part los senyors Balaguer, Navarro Rodrigo y 'l general Lopez Dominguez.

Un aplauso.—Lo donem, y de cor, al digníssim inspector de vigilancia municipal senyor Grases, per l' interés y bona voluntat ab que desempenya son càrrech, perseguint sens descans als lladres y altras personas de mal viurer, que de tant en tant s' albergan en aquesta ciutat. Ahir mateix, sols per alguns indicis, que tenia, portá a cap la captura de quatre subjectes sospitosos, que resultaren ser timadors de ofici, deixantlos ben guardats en lo castell de Pilat.

Nombrament.—Ha sigut nombrat de nou director d' aquest Institut Provincial nostre particular amic lo doctor don Joseph Maria Barberá il lustrat catedràtic, el loqüent predicador, y escriptor erudit. Felicitem a dit senyor, ab qui s' ha fet un acte de justa reparació, puig fou separat per las influencias ultramontanas, poch amigas del celebrat autor de la obra catalana *Lo prodigi del siglo*.

Subasta.—Lo dia 3 del corrent mes, a las 11 del matí, se celebraran en las Casas Consistorials de 'ls pobles de Calafell y de Bisbal del Panadós las primeras subastas per l' arrendament a venda lliure de las especies de consum, cereals y sal. Los plechs de condicions se troban de manifest en la Secretaria de l' Ajuntament.

Altra Subasta.—Lo *Bulleti oficial* d' ahir, publica las condicions baix las quals se trahuen a la venda per subasta, 12,454 caixons de pi vuits pera tabacos que existeixen en los magatzems d' efectes estancats d' aquesta ciutat y administracions subalternas de Tortosa, Reus y Montblanch.

Un petardo.—Ans d' ahir, a dos quarts de vuit del vespre, ne tiraren un dintre una escaleta de la Esplanada, que proporcioná un susto regular als habitants de la mateixa. Lo *graciós* fou un xicot de 17 a 18 anys per lo que creyem no ho faria per falta de seny ni per desitj de jugar, sino intencionadament. Voldriam que 'ls vigilants d' ordre públich, procuressin ab sa presencia evitar diversions de tan mal género, que observem se reproduheixen molt amenut y en molts puestos d' aquesta ciutat.

Vacant.—Ho está la Secretaria de l' Ajuntament de la vila de Cherta, dotada ab lo sou a haver anyal de 950 pesetas.

Los que desitjin obtenir-la poden presentar las instancias a l' Arcaldia de dita vila durant lo plasso de trenta dias a contar desde ahir.

Mes vacants.—S' han de provehir en propietat l' estanch número 15 de la ciutat de Reus y 'l del poble de Pradip.

Las personas que reunint los requisits legals se ereguin ab mérits pera obter al desempeñyo de tals càrrechs, podran dirigir las sollicituts a l' administració económica de aquesta provincia dins 'l plasso de 15 dias, acompanyant los documents que justifiquin los seus serveys.

DISCURS PRONUNCIAT

PER LO SENYOR PÍ Y MARGALL EN LO BANQUET DONAT EN SANTANDER LO DIA 27 DE MARS.

Permeteume que comensi dirigint un saludo a tots los fills de Santander.

Agraheixo, estimats correligionaris, la honra de presidir aquest banquet, que no hauria acceptat si hi haguessin pres part homes d' altres partits. No 'ls aborreixo, puig pe'ls homens conseqüents de tots los partits no tinc sino respecte y carinyo, pero so enemich dels banquets mixtos, perque desitxo que no regni mes la confusió que va portarnos la idea de la unió democrática.

Fa sis anys que 's parla d' unió, com si estiguessim a la vigilia d' una gran batalla, y la batalla no ha vingut. Avuy lo govern es un poch mes tolerant, y no hi ha en los ánimos la tensió que hi havia durant l' anterior ministeri; avuy, no obstant, se parla mes d' unió que may. ¿Perque? perque ab ella no 's proposan sino conseguir que callém. Vólen a tota costa lo nostre silenci, sabent com sáben que 'l silenci es la mort de las ideas y la disolució dels partits. (*Aplausos*.)

Recordeu lo que va succehir desde 1848 a 1868. Allavoras va neixre lo partit democrátich, y 'ls progressistas, tancats en la estreta fórmula de la soberania del poble, van calificar las llibertats democráticas de blasfemias, de utópicas, de anárquicas. No volian los progressistas escoltar las nostras rahons, y allavoras com avuy, procuraban almar al país a forsa d' exagerar las nostras doctrinas y s' afanyaban en alsar contra nosaltres tota mena de ódis.

La democracia, allavoras, no va deixarse agafar en la trampa. No 's limitaba a rahonar sas ideas, sino que las encenia al foch ruhent de las passions y lograva per aquest medi que penetressin en lo cor de las multituds. (*Repetits aplausos*.)

¿Quin fou lo resultat? Que 'ls homens de 1868 degueren realisar los principis que habian combatut fins a la vigilia. Va bastar que las juntas de Sevilla y de Cadiz arbolessin la bandera de la democracia, pera que la democracia fos aclamada per tots los pobles de l' un a l' altre confí d' Espanya. Escolteu avuy a aquells homens; no sembla sino que ells foren los que propagaren y difundiren la democracia, segons se mostran orgullosos de la constitució del 69.

Avuy debem empendre per la autonomia del municipi y de la provincia las rudas campanyas que allavoras várem sostenir per la del individuó.

Riéuvos dels que os diguin que deuen aplasar las vostras ideas fins a no sé quins temps; mireu ab prevenció als que os parlin de guardar silenci sobre vostras doctrinas mentres tingueu al frente al enemich: lo vostre mes gran enemich es lo que tracta de cohartar la llibertat dels vostres pensaments y dels vostres actes.

Nos parlan incèssantment de llibertat los nostres adversaris, y no saben ó fan veure que ignoran que aqueixa llibertat no está segura sino ab lo nostre sistema de govern. ¿Ahl si l' any 1873 hagués estat la nació constituïda federalment ¿qué hauria pogut lo general Pavía ab sos soldats? Hauria pogut lleusar als diputats, dominar a Madrid, pero no a totas las provincias. En alguna d' ellas hauriam reunit las Córts dispersadas; molts s' haurian alsat en armas, y 'l poder llegitim hauria acabat per triumfar de tan brutal é injustificada dictadura. Sols en las nacions unitarias prevaleixen los cops de forsa que matan bruscament la llibertat dels pobles.

A Fransa, nació mes unitaria que la nostra, los tals cops son mes freqüents. ¿Quants ne registra en cambi la historia dels Estats-Units? ¿Quants la de Suïssa? Los Cèssars no son allí possibles; la terra no pot allí produhir dictadors.

Los cops d' Estat son fàcils en los pobles unitaris, perque subjugada la capital, queda subjugada la nació entera. Vensut Paris, está vensuda Fransa; vensut Washington, distarian de quedar vensuts los trenta cinch estats de la República que s' exten del Canadá al golf de Mejich.

Lo nostre sistema no sols assegura la llibertat dels individuos, sino també la llibertat y la independència de la pátria. Veyeu lo que va succehir a Fransa en sa guerra ab Alemania. Va sucumbir al punt de ser destrossats sos exercits. En va Paris va resistir; los departaments van sentirse sens vida y van ser los primers en demanar la pau a tota costa. No d' altra manera sucumbian a principis del siglo las nacions sota 'l ràpit trotar dels caballs de Bonaparte. ¿Perque no va caure Espanya? Perque sas provincias guardaban lo recort y la vitalitat de la independència, y després del 2 de Maig va constituïrse cada una d' ellas en nació independenta pera organisar la guerra. Fins després de constituïda la Junta central, van sos-

tenir totes sa autonomia, y Napoleon degué lluytar no ab una, sino ab tretze nacions. Son géní militar, sa particular estratègia, son pas-seig triunfal de la frontera a la Cort, de res van servirli pera domar una nació que per sos exèrcits era inmensament inferior a moltes altres ajunyidas al carro del improvisat autócrata. (Nutrits aplausos que 's prolongan llarch rato).

No sols salva la federació la llibertat del individu y de la pàtria, sino que contribuïx poderosament a sostenir la unitat é integritat del territori. Sols duas islas nos quedan d'aquells vastes dominis d' Amèrica. Despres de sent conspiracions, ha sostingut Cuba ab la metròpoli una guerra de mes de deu anys. ¡Sols Deu sab com la hem acabada! Descubriu de la pau que s' ha fet; lo foch s' amaga sota 'l caliu y cèndras. Una débil bufada pot renovar l' incendi. Hem promes molt; no hem complert res.

Sols per lo sistema federal podriam aquelles islas identificarse ab la mare pàtria. Sent provincies autonomas no tindriam interès en separarse de nosaltres. Ellas tindriam asseguradas la pau y la tranquil·litat; nosaltres no passariam per la humiliació de perdre los dos últims restos de nostras colonias, mentres conservan las demes nacions las sevas.

Pe 'l nostre sistema podriam tal vegada conseguir fins la unió d' Espanya y Portugal; somni de tants homes polítics. Baig lo règimen unitari li hem dat motius fins pera que 'ns odii. No se li parla d' unir-se ab Espanya, que no cregui amenassada la seva independència y no estalli en crits de colera.

La vehina Lusitania está orgullosa de la seva nacionalitat, y te en vritat rahó de sobras. Ella es la pàtria dels grans descubriment y de las grans expedicions. Sa capital fou durant molts anys l' empori del comerç d' Assia; sos poetas y sos sàbis no foren menos grans que sos marins.

Vol Portugal conservar la seva personalitat, y baix lo nostre regimen la conservaria. Baix lo nostre regimen no correrian lo menor perill sa llengua, sas institucions polítiques, sas lleys civils. Seguiria essent árbitre de sos destins y guanyaria en forsa y en grandesa.

Tal es la forsa de la federació, que per ella es possible no sols reunir los pobles en provincies y las provincies en nacions, sino també buscar un llas y un poder pera congregar las nacions totes de la terra. La federació podria regular un ordre d' interessos que no pot serho pels tractats y arbitratjes, y que dona lloch a freqüentas y desastrosas guerras. Sobre dels poders nacionals podria per la federació alsarse un poder europeu, un poder continental, un poder humà. Tal vegada aixó tardará sigles; pero es indubtable que succehirá, atesa la rapidesa ab que van creixent aqueixos interessos internacionals.

Lo sistema federal fins te certa forsa d' atracció pera 'ls pobles. En lo territori de la Amèrica del Nort, hi havia la confederació dels braus Iroquesos, que foren indomables y terribles per defensar sa independència. La confederació iroquesa va anar sempre en augment, arribant a ser vuit las nacions confederadas. Avuy damunt dels mateixos terrenos que ocupaban los Iroquesos hi ha part de la república de Washington, y 's ha repetit lo fenomen. Per la federació, s' han identificat ab lo cos de la república nacions guanyadas, ja per compra, ja per la forsa de las armas. Cap de aquells estats ha pretès may separarse dels Estats Units.

¿Succeheix altre tant en lo paisos unitaris? De cap manera. Testimoni la esquarterada Polònia, testimoni la Hungria, que fa trenta tres anys, al alsarse en armas, va posar en perill la existencia del imperi d' Austria. ¿Perque tal diferencia? ¿Per que lo sistema federal respecta y 'l unitari destrueix la autonomia dels pobles vensuts. ¿Que succeheix en los Estats Units? Los pobles vensuts no perden allí ni un sol moment ni sa llengua, ni sa religió, ni sas lleys civils. Passan prompte a ser territoris, ab parlament propi y veu en la confederació pera defensar sos interessos especials. No tardan a arribar a ser Estats autònoms, tant autònoms com los tretze primitius de la República. Per sa subordinació, perden res ó molt poch y guanyan molt. Per aixó renuncian fàcilment a sa anterior independència.

Molt me queda per dir, pero 'm falta temps. Baixo donchs, a regió més humil, y os diré breus paraulas sobre las qüestions candentes del nostre partit.

Vos he dit moltes vegadas que so partidari de la coalició que en res menoscabi ni la llibertat d' acció ni la llibertat de pensament dels coaligats. Veig que no 's compren be la meua idea, y vull ferla palpable per un exemple.

Suposeu que tots foiau accionistas d' una societat anònima pera explotar un camí de ferro ó un altre negoci qualsevol. En tot lo referent al negoci deuriau sometreu als acorts de la Companyia; en tot lo agé al negoci quedariau ab la mateixa llibertat d' avants. Suposeu que 's fes una coalició electoral. En tot lo referent a las eleccions, deuriau sometreu a la direcció que la coalició 's dongués; en tot lo demés lliures com avans de coaligarvos. Res de trevas a la defensa dels vostres principis; res de deturar la lluyta que poguessiu tenir entaulada ab los vostres mateixos aliats. Si; la llibertat de pagar las vostras doctrinas y defensarlas contra tota classe d' adversaris, no la podeu ni deuen renunciar jamay ni per cap motiu. (Aplausos.)

Sobre la qüestió del pacte poch dech afegir a lo que vaig dir en Saragossa. Los nostres mateixos adversaris comensan a reconeixer que 'l pacte es condició fonamental de la federació y sinònim de la federació mateixa; la rahó y la historia nos diuen que pot revestir diverses formas y realisarse per distints procediments.

Aquí, 's presenta baix la forma d' un plebiscit, per lo que un poble declara que vol formar part d' un altre; allá, baix la forma d' un acte parlamentari, per lo qual declaran altre tant las provincies d' una mateixa nació ó nacions avans independentes; mes enllá baix la forma d' un verdader contracte otorgat per entitats autònoms. Se pretent també veure un pacte en las constitucions formuladas per unas Corts constituyentes, pero jo no se veurel. Lo pacte nopot may ser unilateral; se necessitan per otorgarlo a lo menos duas personalitats jurídicas completament distintes; no es possible que un pacti ab si mateix.

Ara bé; si unas Corts Constituyentes se componen de diputats de la nació y no de representants de las provincies, dir que per una constitució fan un pacte, val tant com afirmar que una nació pacta ab ella mateixa, cosa verdaferament absurda. Pera que aqueixa Constitució pogués fer un pacte, seria indispensable que la fessin representacions de las provincies.

Se queixan alguns de que *El Mundo Moderno* hagi dit que no son federals los que negan lo pacte; jo m' inclino a creure que no son ni demócratas. Lo pacte es, com he dit, la forma jurídica de totes las relacions entre sers racionals y lliures: fora del pacte no hi ha sino la forsa. ¿Pot tal vegada la democràcia pendre la forsa per base de cap dret?

Bastant he molestat la vostra atenció, correccionaris de Santander. Permeteme que termini aquest discurs recomanantvos la necessitat de seguir los vostres treballs d' organització y repetintvos la ferma esperansa que tinch de que, si estém ben organitzats y no descuidém un sol moment la propaganda dels nostres principis, hem d' imposar als demés partits lo dia en que cambihin de rumbo los destins de la patria. Hé dit. (Grans y prolongats aplausos.)

Secció de Fondo.

A LA «GACETA DE CATALUNYA»
Y A TOTS LOS CENTRALISTAS.

Cada vegada que 's remou l' esprit provincialista, regionalista, federalista ó digàseli com se vulgi, ab tal de que vaji contra Madrid y la centralisació, s' alsa una creu-hada contra 'ls que 'l remouhen. La creu-hada ve de tots los amichs del centralisme y per lo tant, com mes forta sigui, mes proba que van be los atacats. Per la nostra part hem de confessar que tals atacs nos omplen de satisfacció.

Aixis es que va omplirnos de satisfacció l' article que va publicar ahir *La Gaceta de Catalunya* titolat: «Los autonomistas barceloneses.» *La Gaceta* desfigura alguns fets n' inventa d' altres, arriba fins a calumniarnos, tot lo que en altres termes vol dir que treu foch pels caixals. ¡Ara anem bé! pensem nosaltres.

Los centralistas s' habian fet ja un castell d' ilusions. Al veure que 'l comité titolat autonomista, nascut d' un embull en lo teatro del Circo, seguia dócil las indicacions anti-provincialistas dels Martos, Figueras, Zorrillas y demés per l' istil, cantaban ja victoria. Ja 's creyan que del federalisme catalá no se 'n cantaria gall ni gallina. Ells pensaban: lluytem tots plegats per *Lia*, ó sigui por lo que 'n dihem democràcia, que despres ja trovarem medi de que ningú pensi en *Raquel*, ó sigui en lo federalisme.

Res te d' estrany, donchs, que la alocució publicada fa poch dias per alguns federalistas los hagi irritat y tret de pullagera. ¡Tot lo seu castell de cartas ha caigut d' una sola bufada!

Per desvirtuar lo document, desfiguran uns fets y n' inventan d' altres. Diuen, per exemple, que la comissió del Comité figuerista va recullir en Saragossa dels llabis del senyor Pi, y Margall la mes categórica aprobació de su conducta. Aixó es inexacte, completament inexacte. Per casualitat, a las conferencias de Saragossa, va estarhi present lo nostre redactor en Pere Sacases, que res tenia que veure en la qüestió, puig sa missió 's reduhia a representar lo DIARI, y ab lo testimoni del nostre company, afirmem aquella inexactitud.

Estranya la *Gaceta* que 'ls firmants del manifest no hagin esperat las instruccions del pontífice del federalisme senyor Pi y Margall. Per la nostra part ó per part dels redactors de Barcelona que firman lo manifest, hem de dir a la *Gaceta* que 'ns judica malament, al creureus que som de la mateixa fusta que ella. Nosaltres som mes gent d' idea que de partit, y per consegüent no tenim pontífice. Respectém en lo senyor Pi y Margall las altas condicions d' inteligencia, y anirém ab ell mentres junts nos dirigim al nostre ideal. Si fos capás d' evolucionar—que no l' en creyém,—com los jefes d' altres partits,—per exemple lo del de la *Gaceta*,—no 'l seguiriam, y quedariam en lo nostre lloch de sempre. Gent d' idea y no de partit, las qüestions locals volém arreglarnoselas nosalires, sens ingerencias forasteras; com al tractarse de qüestions catalanas nos bastém y sobrem los catalans, sens auxili ni ordres de ningú. ¿No sab la *Gaceta* que som catalanistas y enemichs del centralisme? ¿Com pot, donchs, suposar que obrém en contradicció ab los nostres principis? ¿Ab quin acte nostre li hem dat dret a suposarho?

Hem dit que la *Gaceta* arriba fins a calumniarnos. Calumnia es, en efecte, lo suposar que scm capassos de fer trampas electorals, y fins que vam ferlas en la votació de mesa del «Congrés Catalanista.» Creuriam rebaixarnos si desfessim la calumnia, y sols farém notar a la *Gaceta*, que per aquel Congrés, lo mateix van inscriure los de la *Reinaixensa* y demés periódichs catalans que nosaltres. ¿Perque van perdre? Perque 'l públich va veure que nosaltres aném concientment a algun lloch, mentres que 'ls altres van a las palpentas; perque som mes amants de Catalunya que 'ls que no tenen ideas ni saben que 'l caràcter catalá es eminentment práctic y positivista.

Diu la *Gaceta* que 'l partit autonomista es anàrquich per temperament. Alguna cosa hi ha de vritat, deguda tal vegada á las reminiscències de las predicacions anàrquicats dels avuy amichs de la *Gaceta*. Per fugir d' aquestos elements es casualment que tendim á desllindar completament los camps. Lo pitjor que podria succehir es que quedessim poch, y ¿qué 'ns faria? Nosaltres trevallem pera demá, y si demá tornés—com tornarà—á produhirse una explosió de provincialisme, com la del 68, la aprofitariam millor que no van aprofitarla los amichs de la *Gaceta*; ¿perqué? perque nosaltres tenim fé, ideas y conciencia política, cosa que ells no tenian; perque nosaltres voldriam aprofitar la explosió, aixis com ells van procurar apagarla ó desviar sos efectes; perque nosaltres, sense pregonarho á totas horas som federals, y ells s' ho deyan y no ho eran; perque nosaltres no volem enganyar al país, y ells l' enganyaban. Los fets posteriors son la proba mes evidenta de lo que dihem.

No 's cansi donch *La Gaceta* en va. Hem de seguir lo nostre camí, mal que li pesi. Encara que 'ns dividissim, encara que 'ns fugissin elements ho sentiriam, pero poch nos importaria; sempre quedariam los que estimem la dignitat de la nostra comarca y odiem la centralisació y 'l funest predomini abservent de las regions que avuy governan, qual ineptitut nos ha portat al trist estat en que 'ns trovem.

Una sola cosa hem après del *gefe* dels possibilistas; lo no vacilar quan hem emprés un camí ni mirar may qui va ab nosaltres. Sabem que lo que 'ns dona forsa es la idea, y ab tal de que no abandonem la idea nos creurem forts avuy sent molts ó poch, estant sols ó anant acompanyats, y... demá serà un altre dia.

Correspondències particulars DEL «DIARI CATALÀ.»

Madrid 30 de Mars.

Jo no sé de ahont surten aquestas noticias, pero 's diu ab insistència que hi han grans probabilitats de crissis parcial. En Camaeho per un cantó, que está com lligat perque no pot remoure los empleats que voldria pera donar gust als candidats, y cohibit ademés per lo desbarajust de la Hisenda, superior á sos medis intellectuals y materials; de altre cantó lo famós Navarro Rodrigo, qu' es una mustela capàs de minar al mon pera conseguir una cartera; y per lo tercer cantó en Venanci Gonzalez, de qui 's diu que vol anar á Cuba ab facultats extraordinarias pera posar en ordre la administració, com si no fos ben conegut per sa despreocupadura lo ministre de la Governació. Entre unas cosas y otras vos asseguro que estem perfectament v que nostras desgracias acabaràn aviat... dintre de alguns sigles si las provincias no prenen per son compte la obra de la seva salvació.

Aquí lo desbarajust polítich está á la mateixa altura del administratiu. Aixó es un volcà de passions immundas y cada qual aixeca una bandera, fomenta las excisions, se riu de la bona fe dels tontos y la nació es per tothom objecte de explotació.

Sembla que á la fi serà rellevat en Primo de Rivera. Aquest no es dels homes á qui la naturalesa ha dotat de gran independència de caràcter, á no ser quant tracta ab sos subordinats. A pesar de ser en Sagasta president del ministeri ha procurat sostenirse en Filipinas no fent cas de las insinuacions repetidas de la premsa, y fins dels ministres mateixos.

Los conservadors volen portá als tribunals á alguns periódichs fusionistas que s' han ocupat extensament de las irregularitats; entre aquestos se citan *La Correspondencia Ilustrada* y *El*

Siglo. Combaten també al ministeri perque no es homogeni ab marcada tendència á dividir als fusionistas; diuen que prefereixen un ministeri compost sols de constitucionals. En fi los conservadors apretan pera produhir una crissis avans d' arribar al periodo electoral.

La *Unió Católica* ha rebut al fi la aprobació del Papa contra 'ls treballs que en lo Vaticà han fet los carlistas. He sentit dir que 'l Pontífice aproba la conducta de la *Unió* dihent que la religió deu ser independenta de tot partit polítich; pero també aproba la conducta de *El Siglo Futuro* y en Nocedal y per consegüent de don Carlos, los quals no consideran catòlics sino á sos partidaris. En aquesta conducta del Papa s' hi veu la influencia dels jesuitas.

Mentres tant lo govern sols pensa en las eleccions, que tindrán lloch—las municipals—durant los dias 12, 13, 14 y 15 de Maig; essent possible que 'l Decret de convocatoria surti avans del 10 d' Abril.

Los progressistas democrátichs no 's poden posar d' acort en cap punt y tenen una perturbació tan visible que fins s' en mostra molt disgustat en Ruiz Zorrilla, 'l qual ha arribat á dir que 's retiraria á la vida privada. Aquestas perturbacions son fillas de la mania corruptora y degradant per transigir quant las transaccions no obeeixen á la lògica ni á la convenció.—X. de X.

Paris 28 de Mars.

Al comensar la sessió d' avuy han mediat algunas paraulas entre M. Ferry y Janvier de la Motte, ocasionadas per una frase del primer, en que dirigintse al segon, li ha dit: «Vos prohibeixo alterar las mevas paraulas.» Creyentse ofès M. de la Motte, ha nombrat duas personas pera que demanessen al president del Consell una explicació. M. Ferry ha designat igualment dos amichs, pera que s' avistessen ab los primers, y de la entrevista n' han surtit satisfets los testimonis del diputat bonapartista. Aquestas á lo menos son las noticias d' última hora que circulan ab molts visos de probabilitat.

La qüestió de Tunes continúa donant que enrahenar als nostres homens polítichs. Lo bey se mostra desfavorable á totas las empresas francesas; se deya que s' habian reanudat los treballs de la companyia francesa Bona-Guelma, pero ha surtit desmentida. La inquina que observa ab los francesos se convirteix en benevolencia ab la companyia italiana d' en Rubattino. Sembla, no obstant, que 's tracta de resoldre las sevas diferencies per medi d' un arbitratje, habent ja nombrat en Rubattino l' arbitre que deu representar lo.

Com á qüestió d' interès y d' actualitat vaig á donarvos algunas noticias de la sessió de las Càmaras rumanas, en la que s' ha votat lo projecte de ley erigint en regne lo que fins ara habia sigut principat de Rumania.

Lo projecte comprhent dos articles: Primer. La Rumania pendrà 'l titul de regne y 'l príncep Carlos I lo de rey de Rumania. Segon. L' hereu de S. Majestat tindrà 'l titul de príncep real.

Tots los diputats que pregueren la paraula convingueren en reconeixre que la erecció de la Rumania en regne era sols la conseqüència lògica y natural de la proclamació y reconeixement de la seva independència. Lo president de la Càmara, M. Rosetti, expressá que 's sentia ditjós per haber viscut fins al dia en que veyá cumplerts los seus somnis daurats, que eran també los de tots los rumans. Lo ministre de negocis estrangers, M. Boeresco, manifestá que aquell projecte no trobaria la més petita dificultat de part de las demás potencias europeas perquá no arrastra 'l més petit cambi en lo programa del govern. Lo projecte fou votat unaniment pe 'ls 99 diputats que 's trobaban presents. Després de la votació, M. Rosetti s' aixecá y digué: «La Càmara de diputats eleva la Rumania á la dignitat de regne. ¡Visca S. M. Carlos I!» Acte seguit se comunicá la noticia al Senat, que manifestá un gran entusiasme per part de tots los senadors que demanaren la paraula.

A las sis de la tarde tots los diputats y senadors se trasladaren á palacio pera comu-

nicar á Carlos lo vot de las duas Càmaras, reunintse en la sala del trono, ahont fou acullit ab entusiastas aclamacions lo rey Carlos. Després d' haber aquest pronunciat algunas paraulas, se retiraren los diputats y senadors, donant vivas al rey, á la reina, y á Rumania. A la nit la ciutat aparagué brillantment iluminada.—X.

Comunicat.

Sr. Director del DIARI CATALÀ.

Molt senyor meu: En lo manifest publicat per los senyors Tutau, Almirall y altres federals pactistas, vaig tenir la honra de continuar ma firma, y com he vist que un tal Elias Vila protestaba de dita firma, dech fer públich que 'l firmant del espressat manifest no es lo subjecte que publica 'l remittit, sino S. S. S.

ELIAS VILA Y MAS.

Barcelona 30 de Mars de 1881.

Secció Oficial.

Eleccions del Comité democrátich federalista de Barcelona.—Se recorda á tots los democratas federalistas de aquesta ciutat que estiguin conformes ab lo «Manifest» publicat en lo DIARI CATALÀ y «El Diluvio» del dia 27 del corrent, que ab arreglo á la tercera de las Bases continuadas al peu de dit document, poden anar á provehirse de las corresponents cédulas electorals pera pendrer part en la próxima elecció de Comité, tots los dias de la present setmana de las 3 á las 5 de la tarde y de las 8 á las 11 del vespre, en lo local del «Centre democrátich historich» situat en lo carrer de la Pau de la Enseyanza (cantonada al de Fernando) n.º 6, pis 1.º Pera obtenir la cédula serà necessari acreditar la personalitat per medi d' un document oficial qualsevol, entenentse per tal lo que estigui sellat ab lo sello d' una oficina pública.

Durant las horas de despaig, las llistas d' inscrits podrán ser examidadas per los que ho desitxin.

Lo dia de la elecció, las mateixas llistas estaràn exposadas al públich en lo local en que 's verifiqui. Barcelona 28 Mars de 1881.—La Comisió.

Ajuntament Constitucional de Barcelona.—En cumpliment de lo disposat en lo article 30 de la ley vigent, se trovaràn esposadas al públich en los baixos de aquestas Casas Consistorials, durant los primers quinze dias del mes corrent, las llistas rectificadas dels senyors electors pera Concejals y Diputats Provincials.

Lò que se anuncia pera coneixement dels interesats.

Barcelona 1.º de Abril de 1881.—Lo Arcaide Constitucional, President interí, Francisco de P. Rius y Tauler.—P. A. de S. E.—Lo Secretari, Baltasar Fariols Morel.

Administració principal de correus de Barcelona.—Llista de las cartas, impresos y mostres detingudas en aquesta Administració principal per falta de franqueix en lo dia de la fetxa.

Número 274. P. Sigisbert, Payeru.—275. Sebastia Palau, Cadaqués.—276. Miquel Lluch, Montornés.—277. Anton Serra, Sant Martí Sasgayotes.—278. Anton Collado, Covas de Vera.—279. Joseph Margalef, Gracia.—280. Joseph Badia, Barcelona.—281. Joseph Anducas, id.

Barcelona 29 de Mars de 1881.—Lo Administrador principal Lluís M. Zavaleta.

Secció Comercial.

PORT DE BARCELONA.

Embarcacions entradas en lo dia d' ahir.

Pe Santander v. Nicasio Perez.
De Sevilla v. S. Fernando.
De Charleston b. g. Pedro Turuli.
De B. Ayres b. Arrogante Emilio.
De Cagliari p. Due Eugine.
De Christiansund b. g. Dagny.
De Santander v. Asturias.
Ademés 1 barco menor ab 84 pipas vi pera trashedar.

Despatxadas.

Pera Ruan v. Milano.
Id. Liverpool v. Campeador.
Id. Havre v. Daoiz.
Id. Cartagena v. Alcira.
Id. Cagliari c. Alma.
Id. Propiano b. Maria E.

GABINET.

Pera la curació de las enfermetats venereas, sifiliticas de la matris y dels noys. Plassa del Angel, número, 4 y 5 2.º; Consulta de 11 á 3.

BESCUITS-VIÑAS

ADMETLLATS á la Canyella, á la Vainilla, á la Yema y alllimó.

De venda en las confiterias y tendas de comestibles.—Diposit, 16, Avinyó, 16.

TELEGRAMAS

Noticias del exterior

Segons los darrers telegramas dels diaris estrangers.

La catástrofe de Niza.—La comissió d'investigacions prossegueix activament los seus treballs. S' están tirant á terra 'ls pisos superiors, procedint ab rapidés, encare que ab prudencia, puig se tem un enfonsament de las parets que no han caigut encare.

S' ha trovat un nou cadávre completament carbonisat, creyentse que 's lo del músich Somaschi. Una persona se troba encare á faltar, segons se desprend d' un avis passat al arcald: es un trevallador anomenat Bloss, qual paradero s' ignora.

S' han prés declaracions á molts testimonis, guardantse respecte d' ellas una gran reserva. Totas negan indirectament que 'l incendi s' hagi degut á la explosió del gas, puig ningú sentí la fortó que despedeix ni 'l scroll de la explosió.

La premsa russa.—Los periódichs russos continuan ocupantse de la mort d' Alexandro. Uns demanan al govern actes d' energia y de violencia contra tots los sospitosos de revolucionaris; altres que 's trasladi 'l govern á Moscou, lo verdader cor de la Russia y altres que 's prenguin midas repressivas contra la Suissa, per refugiarse en 'ella 'ls nihilistas.

Crisis en Montevideo.—Lo ministre de relaciones exteriors, en Requena y 'l del Interior, Justicia y Cultos, en Mac Eachen han presentat la dimissió. Lo coronel Santos, ministre de la Guerra y Marina es 'l encarregat de formar lo nou ministeri.

Los inglesos en Africa.—La guarnició de Petchestroom se va rendir lo mateix dia en que 's firmaren las condiciones de pau després d' un viu combat, en que 'ls inglesos sufriren la pérdida de 18 morts y 90 ferits.

Arbitratge en la qüestió de Tunes.—La *Libertad* diu que lo Bey de Tunes ha ofert á la companyia Rubattino, concessionaria del camí de ferro de Tunes á Hemmenellif, la resolució de las diferencias que existeixen entre la companyia Rubattino y la companyia del ferrocarril de Bona á Guelma per medi de un arbitratge. La companyia Rubattino ha escullit per árbitre á 'l ingenyer Martorell, que luego 's posará en camí cap á Tunes.

Telégramas particulars.

Madrid 31, á las 2:20 matinalada.—La *Gaceta* publica 'l acta oficial de la recepció del embajador de Russia y lo coaveni entre Espanya y Bélgica sobre propietat literaria.

Bolsí.—Consolidat, 21'60.

Madrid 31, á las 12:15 tarde.—Lo correu de la Habana ha tingut que detenirse á sa surtida

del port de Cádiz á causa de un fort temporal que reina en lo Atlantich.

Continuan las plujas, sent imminent una inundació en Sevilla y en varios punts de la horta de Murcia.

Avuy surten pera aqueixa capital los senyors Rodó y Casanova, ab objecte de pendre part en lo *meeting* proteccionista.

Madrid 31, á las 12:20 tarde.—S' ha ultimat la liquidació dels comptes de la Loteria feta per lo municipi d' aquesta cort, segons la qual resulta perdent 'l Ajuntament una quaranta mil duros.

En la setmana entrant apareixerán los decrets en virtut dels quals se crearán cátedras especials agregadas á la Universitat Central que desempenyan los senyors Castelar, Montero Rios, Figuerola y Moret.

Madrid 31, á las 5:45 tarde.—Avuy ha sarpat del port de Cádiz lo vapor-correu de Cuba que tingué que aturarse ahir á causa del temporal que regnaba.

Ha fondejat en Santander lo vapor «Mendez Nuñez.»

Aumenta la crecscuda del Guadalquivir; los molls de Sevilla están completament inundats. Ha fugit de Segovia un recaudador de contribuciones ab fondos considerables.

Bolsa.—Consolidat, 21'60.—Boncs, 101'15.—Subvencions, 42'65.

Madrid, 31, á las 5:50 tarde.—Lo Consell de ministros que ha sigut presidit per S. M. lo rey, s' ha ocupat extensament de politica exterior, de las eleccions municipals que 's verificaran lo 8 de maig, del rellevo del general Garcia Reina del mando de Ceuta, y de la concessió d' un crédito ab destino á socorro de 'ls pobles qu' han suferit á consecuencia de las inundacions.

Paris, 31.—Un telégrama de Roma anuncia que 'l estat de salut de 'n Garibaldi es desesperat.

Se confla en un prompte arreglo de la qüestió turco-helénica, fundantse aquesta esperansa en que Inglaterra reduheix sas exigencias.

Lo Khedive d' Egipte funda la negativa de enviar tropas al Sultá en que té tan solsament la forsa indispensable pera cubrir lo servey interior y per tant no pot aumentar lo pressupost sense 'l permis dels interventors francés é inglés.

La policia de Londres arrestá la nit passada al editor del periódich alemany *Freichs* per un article en que s' encomia 'l assassinat del Czar.

Paris 31.—La Cámara dels diputats discuteix lo projecte de lley relatiu á la indemnissació á las victimas del cop de Estat del 2 de Desembre de 1851. La comissió de pressupostos ha presentat dictámen favorable á dita lley y per consegüent se creu que será adoptada.

La fragata «Richeliu» ha sigut posada á flote, habentse verificat la operació ab complert éxit y sense que hagi ocorregut cap incident.

Lord Beaconsfield se va aixecar ahir, pero ha empitxorat.

Ha sigut detingut un patge que 's diu Alvan-

FERRO DIALISAT CASES.

Recomenat per la classe mélica contra la anemia, clorosis, escatenuació, debilitat, leucorrea, etc. Aventatja 'ls demás preparats de ferro per no tenir olor, sabor ni ennegrir jamay las dents, essent flerat per los estómachs mes delicats. Reemplassa ab ventatja al Ferro Bravais.

Il. Al per major, Farmacia de Avinyó y Cases, plassa de la Llana, —Barcelona: Al detall en quasi todas las farmacias.—Preu 3 pessetas pot.

DOMENECH,

carrer Ample, 21. Novas y acreditadas máquinas pera cosir y fer mitja, ab pedal, nomenat *higientch* per sa gran llaujeresa y preus á gust del comprador.

dro, qui en connivencia ab los nihilistas distribuhí la sentencia de mort que pronunciaren contra 'l emperador.

AFECCIONS METEREOLÓGICAS.

BARCELONA.

Dia.	Hora.	Termómetro Centígrado.	Barómetro Aneroiide.	Higrómetro Sausure.
30	10. n.	14	755	87
31	7. m.	13	753	88
"	2. t.	22	752	82

LLEYDA.

Dia.	Barómetro.	Termómetro tipo.	Vent.	Anemometro
30 t.	737	18 1/5	S. O.	16 p. m.
31 m.	738 1/2	11 1/5	N. E.	26 p. m.

OBSERVACIONES.—5 1/2 tarde, 7 1/2 nit y 73.4 matí, plujeta.

BUTLETI ASTRONÓMICH

per I. MARTÍ TURRÓ.

1.ºr Abril 1881.

ESTRELLAS	Polar.	Aldebará	Cabra.	Rigel.
al				
MERIDIA	0h 34' T.	3h 49' T.	4h 27' T.	4h 28' T.
Bertelgense.	Sirius.	Castor.	Procyon.	Régulus.
5h 08' T.	5h 58' T.	6h 45' T.	6h 52' T.	9h 20' T.
Espiga	Arturo.	Antares.	Wega.	Altair.
0h 38' M.	4h 28' M	6h 40' M	8h 49' M	10h 01' M
PLANETAS y constelacions en que 's troba	Mercuri.	Venus.	Marte.	Júpiter.
Saturno.	Acuario.	Aries.	Capricor.	Piscis.
Picis.	Leo.	Aries.	Piscis.	Aries.

SOL.—Ix á 5h 44'M—se pon á 6h 25'

LLUNA.—Ix á 7h 36'M se pon á 8h 37' T.

Imp Porvenir, á c. Maños y Ballester, Tallers, 51-53